

Sygn. akt VIII GC 1162/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2021 roku

Sąd Rejonowy w Częstochowie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Anna Bojanowska - Wysmołek

Protokolant Anita Bednarska

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2021 roku w Częstochowie

na rozprawie

sprawy z powództwa

P. D.; S. D.

przeciwko

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C.

o zapłatę

1. powództwo oddała,
2. zasądza solidarnie od powodów P. D. i S. D. na rzecz pozwanego (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. kwotę 287,00 zł (dwieście osiemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII GC 1162/20

UZASADNIENIE

Pozwem z 21 sierpnia 2020 r. powodowie S. D. i P. D. domagali się zasądzenia od pozwanych (...) sp. z o.o. w (...) sp. z o.o. we W. solidarnie 738 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych i kosztami postępowania. W uzasadnieniu wskazali, że otrzymali od spółki (...) zlecenie na wykonanie usługi transportowej. Załadunek miał nastąpić w T. w przedsiębiorstwie J. K. a rozładunek – w C.. Fracht wynosił 600 zł netto, tj. 738 zł brutto. Powodowie wykonali usługę i dostarczyli towar do C.. Z uwagi na realizację usługi J. K. wystawił dokument zawierający dane charakterystyczne dla listu przewozowego, a jeden z powodów przekazał go spółce (...). Powodowie wystawili fakturę na 738 zł brutto, obciążając nią spółkę (...). Roszczenie wobec spółki (...) wynikało z kontraktu, a wobec spółki (...) – z art. 51 ust. 1 ustawy – Prawo przewozowe.

Nakazem zapłaty, wydanym w postępowaniu upominawczym 29 września 2020 r. (k. 55), referendarz sądowy orzekł zgodnie z żądaniem powoda.

W sprzeciwie (k. 69) (...) spółka z o.o. zaskarżyła nakaz zapłaty w całości, domagając się oddalenia powództwa i zasądzenia kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazała, że warunkiem niezbędnym do zaistnienia odpowiedzialności odbiorcy za zapłatę należności ciężących na przesyłce jest przyjęcie przesyłki i listu przewozowego. Z dokumentów przekazanych spółce (...) przy wydaniu towaru nie wynikało, aby był on objęty umową przewozu. Dane w dokumencie

WZ nie spełniały wymogów właściwych dla listów przewozowych. Nie wynikał z niego przewoźnik jako taki. Oznaczało to, że nie doszło do spełnienia przesłanek z art. 51 ust. 1 ustawy – Prawo przewozowe.

W odpowiedzi na sprzeciw (k. 80-81) powodowie podtrzymali swoje stanowisko. Stwierdzili, że jeżeli przy danym rodzaju przewozu jest to powszechnie przyjęte, nadawca w inny sposób dostarcza przewoźnikowi informacji niezbędnych do prawidłowego wykonania przewozu. Tym innym sposobem było przekazanie spółce (...) dokumentu WZ.

Sąd ustalił, co następuje:

Strony są przedsiębiorcami. Powodowie P. D. i S. D. prowadzą działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej.

(...) J. K. od lat utrzymuje stałe stosunki handlowe z (...) sp. z o.o. w C., dostarczając na własny koszt surowce do dalszych produkcji – z reguły własnym taborem transportowym. W trakcie realizacji dostaw (...) J. K. korzysta czasami z usług firm spedycyjnych – jedną z nich była (...) sp. z o.o. we W.. Firma J. K. w toku współpracy ze spółką (...) przy dostawie towarów zawsze przekazywała jej dokumenty WZ. Odbiorca nigdy nie był zobowiązany do płatności za transport.

20 sierpnia 2019 r. pozwany (...) sp. z o.o. we W. zawarł z powodami umowę przewozu. Na jej podstawie powodowie mieli przewieźć towar z T. (z przedsiębiorstwa J. K., prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...)) do C.. Fracht wynosił 600 zł netto (738 zł brutto). Usługa została wykonana pojazdem powodów przez powoda S. D., a towar został dostarczony do siedziby (...) sp. z o.o. w C. 22 sierpnia 2019 r. Powód S. D. w dniu załadunku otrzymał dokumenty WZ od R. K.(pracownika przedsiębiorstwa J. K.).

Podczas rozładunku 22 sierpnia 2019 r. S. D. przekazał spółce (...) dokument WZ zawierający dane nadawcy ((...) J. K.) i odbiorcy (spółka (...)) – z ich adresami, datę i miejsce wystawienia (T., 21 sierpnia 2019 r.), datę dostawy / wykonania (ta sama data), nazwa (0032 szarpanka poliestrowa RK) i ilość (13 580 kg) towaru oraz pieczętkę firmową J. K. i jego przedsiębiorstwa ((...)) z podpisem. Spółka (...) potwierdziła odebranie towaru przez wskazanie daty i adnotacji z użyciem pieczętki firmowej na tym dokumencie.

Powodowie wystawili fakturę nr (...) z 22 sierpnia 2019 r. na 738 zł brutto, płatną do 21 października 2019 r., obciążając nią spółkę (...). Faktura nie została zapłacona.

Powodowie wezwali spółkę (...) i spółkę (...) do zapłaty należności wynikającej z faktury, jednak bezskutecznie. Korespondencja adresowana do spółki (...) nie została odebrana, z kolei spółka (...) zakwestionowała zasadność żądania powodów ze względu na brak spełnienia przesłanek z ustawy – Prawo przewozowe.

(dowód: umowa spółki cywilnej, k. 8-9; uchwała, k. 10; potwierdzenie i zaświadczenie, k. 11-12; zlecenie, k. 22-23; faktura, k. 24; dokument WZ, k. 25; dowód nadania, k. 26; dowód rejestracyjny, k. 27-28; wezwania do zapłaty, k. 29-30, 32-33, 35-36, 38-39; kserokopie koperty, k. 31, 34, 37; korespondencja powodów i spółki (...), k. 40-46; zeznania R. K., k. 89v-90; przesłuchanie powoda S. D., k. 90)

Stan faktyczny w sprawie został ustalony w oparciu o dokumenty, przedstawione przez powoda i pozwanego. Sąd nie miał wątpliwości co do ich wartości dowodowej, podobnie jak strony postępowania, dlatego oparł się na nich w rozstrzygnięciu.

Należało zaaprobować zeznania R. K. z uwagi na ich jasność, konkretność oraz zgodność z pozostałym materiałem dowodowym, co świadczyło o ich prawdziwości. Tak samo sąd ocenił dowód z przesłuchania powoda S. D.. Natomiast zeznania J. K. nie stały się podstawą rozstrzygnięcia, gdyż świadek nie miał wiedzy odnośnie do okoliczności istotnych dla sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należało zwrócić uwagę, że tylko jeden z pozwanych (...) spółka z o.o.) wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty. Z kolei w stosunku do drugiego z pozwanych (...) spółka z o.o.) nakaz uprawomocnił się. Oznaczało to, że – zgodnie z art. 505 § 2 k.p.c. – nakaz zapłaty nie utracił mocy względem tego z pozwanych, który nie złożył sprzeciwu. Dalsze postępowanie toczyło się zatem przeciwko (...) spółce z o.o.

Po wniesieniu sprzeciwu spór powodów i pozwanego dotyczył zasadności domagania się zapłaty frachtu na rzecz powodów w związku z wykonaną przez nich usługą transportową od obiorcy (...) spółki z o.o.

Podstawą prawną roszczenia powodów o zapłatę wynagrodzenia (frachtu) wobec pozwanego (...) spółki z o.o. był art. 51 ust. 1 ustawy – Prawo przewozowe (dalej: pr. przewozowe). Na jego podstawie, przez przyjęcie przesyłki i listu przewozowego odbiorca zobowiązuje się do zapłaty należności ciężących na przesyłce.

Stan faktyczny w sprawie był w zasadzie niesporny. Niesporne było, że usługa transportowa została wykonana w sposób prawidłowy. Odbiorcą towaru była (...) spółka z o.o.- w jej siedzibie doszło bowiem do rozładunku towaru. Przewoźnikiem byli powodowie. Nadawcą był J. K. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...). Z kolei spółka (...) powierzyła wykonanie przewozu powodom, była więc spedytorem. Bezspornym było także, że odbiorca przyjął towar dostarczony przez powoda S. D. (przewoźnika).

Dla oceny, czy w analizowanej sprawie zostały spełnione przesłanki z art. 51 ust. 1 pr. przewoz., konieczne stało się więc odwołanie się do przepisów regulujących list przewozowy na gruncie tej ustawy.

Zgodnie z art. 38 pr. przewoz., nadawca składa przewoźnikowi na przesyłkę towarową list przewozowy, a jeżeli przy danym rodzaju przewozu jest to powszechnie przyjęte, w inny sposób dostarcza informacji niezbędnych do prawidłowego wykonania przewozu (§ 1). W liście przewozowym nadawca zamieszcza: 1) nazwę i adres nadawcy, jego podpis oraz określenie placówki przewoźnika zawierającej umowę; 2) miejsce przeznaczenia przesyłki oraz nazwę i adres odbiorcy; 3) określenie rzeczy, masy, liczby sztuk przesyłki, sposobu opakowania i oznaczenia; 4) inne wskazania i oświadczenia, wymagane albo dopuszczone zgodnie z przepisami ze względu na warunki danej umowy lub sposób rozliczeń (§ 2). Istotne znaczenie ma także art. 47 ust. 3 zd. 1 pr. przewoz., na podstawie którego dowodem zawarcia umowy przewozu jest potwierdzony przez przewoźnika list przewozowy, którym może być również przekaz elektroniczny, wydruk komputerowy lub inny dokument zawierający dane określone w art. 38.

Ponadto należało zwrócić uwagę na stanowisko doktryny, które sąd aprobuje: „Przepis art. 47 ust. 3 nakazuje uznać za list przewozowy tylko taki dokument (przekaz elektroniczny), który zawiera dane określone w art. 38 (należy przyjąć, że chodzi tu o ust. 2 tego artykułu). Nie wydaje się jednak, by pominięcie niektórych z tych danych pozbawiało dokument charakteru listu przewozowego. Bez wątplenia fakultatywny charakter mają wzmianki, o których mowa w pkt 4 tego przepisu. Znaczenie pozostałych wzmianek jest zróżnicowane. Do najistotniejszych należy określenie nadawcy, przewoźnika, miejsca przeznaczenia, odbiorcy oraz rodzaju i liczby rzeczy przyjętych do przewozu. Brak tych danych powoduje, że dokumentu nie można uznać za list przewozowy” (D. Dąbrowski, Komentarz do art. 38 ustawy – Prawo przewozowe [w:] D. Ambrożuk, D. Dąbrowski, K. Wesołowski, Prawo przewozowe. Komentarz, LEX 2018, pkt III.3).

Z materiału dowodowego wynikało, że R. K. (działając w imieniu nadawcy J. K.) wystawił 2 dokumenty WZ w celu realizacji transportu, które przekazał powodowi S. D.. Przy rozładunku towaru jeden egzemplarz został przekazany odbiorcy, a drugi wrócił do nadawcy.

Niewątpliwie nie został wystawiony list przewozowy. Nie oznaczało to jednak, że dokument ten nie mógł pełnić roli listu przewozowego. Konieczna stała się ocena, czy jego treść zawierała dane wskazane w art. 38 ust. 2 pr. przewoz.

Analiza przedmiotowego dokumentu (k. 25) prowadziła do wniosku, że zostały w nim zawarte następujące informacje: oznaczenie nadawcy i odbiorcy, data i miejsce wystawienia, data dostawy / wykonania, nazwa i ilość towaru oraz pieczęć firmowa J. K. i jego przedsiębiorstwa z podpisem. Ponadto w dokumencie została zawarta adnotacja o odebraniu towaru 22 sierpnia 2019 r. z pieczęcią firmową spółki (...). Spośród danych podanych w art. 38 ust.

2 pr. przewoz. w treści dokumentu złożonego przez powodów zostały zawarte: nazwa i adres nadawcy, nazwa i adres odbiorcy oraz określenie rzeczy i masy przesyłki. Zabrakło jednak określenia przewoźnika (a konkretnie – placówki przewoźnika zawierającej umowę); co do miejsca przeznaczenia możliwe było przyjęcie, że – mimo braku jego konkretnego wskazania – był nim adres odbiorcy.

Należało więc przyjąć, że przedstawiony dokument nie spełniał wszystkich wymogów pozwalających traktować go jako list przewozowy na gruncie pr. przewoz., co oznaczało, że nie znalazł zastosowania art. 47 ust. 3 pr. przewoz.

Dodatkowo sąd zwrócił uwagę na okoliczność przedstawioną przez powoda S. D., wedle której w transporcie krajowym przewoźnicy z reguły dysponują jedynie dokumentami WZ, a nie listami przewozowymi, i jest to powszechna praktyka. Nie zwalniało to jednak powodów będących przewoźnikiem z obowiązku zachowania podwyższonej staranności wynikającej z zawodowego charakteru ich działalności w celu ochrony swoich dobrze pojętych interesów (w zgodzie z normą art. 355 § 2 k.c.). W tym przypadku wskazana staranność polegała na zwróceniu się do nadawcy (tj. J. K.) o wystawienie listu przewozowego, ewentualnie wskazanie wszystkich danych niezbędnych do określenia dokumentu WZ jako listu przewozowego na egzemplarzu, który został przekazany powodowi S. D. przez R. K..

Przedstawione ustalenia i rozważania prowadziły do wniosku, że powodowie wykonali usługę transportową, jednak przy przekazaniu towaru spółce (...) (odbiorcy) przekazali jej dokument WZ, a nie list przewozowy. Wskazany dokument nie zawierał niezbędnych danych (przede wszystkim oznaczenia przewoźnika) dla uznania go za list przewozowy, nie mógł więc być uważany za taki list. Prowadziło to do wniosku, że nie zostały spełnione wszystkie przesłanki z art. 51 ust. 1 ustawy – Prawo przewozowe, tj. nie doszło do przekazania odbiorcy, oprócz przesyłki, także listu przewozowego. Tym samym odbiorca nie miał świadomości, że odbierana przesyłka jest mu dostarczana przez przewoźnika w wykonaniu umowy przewozu.

Żądanie powodów kierowane wobec pozwanej (...) spółki z o.o., jako niespełniające wymogów określonych ustawowo, nie zasługiwało więc na uwzględnienie.

Wobec powyższego roszczenie powoda w odniesieniu do pozwanej (...) spółki z o.o. należało oddalić w całości jako bezzasadne na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy – Prawo przewozowe a contrario (należność główna) w zw. z art. 481 k.c. a contrario (odsetki).

Orzekając o kosztach procesu, sąd zważył, że powodowie przegrali proces w całości, więc powinni ponieść jego koszty – zgodnie z art. 98 k.p.c. Prowadziło to do wniosku, że byli zobowiązani, wobec reprezentowania strony pozwanej przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego, zwrócić jej wartość wynagrodzenia pełnomocnika – 270 zł z opłatą od pełnomocnictwa – 17 zł, tj. łącznie 287 zł.

SSR Anna Bojanowska-Wysmołek